

Grupprelaterade skillnader och risken för konflikt i Indien

Abstract

India is the home of over 1 billion people and is a mixture of ethnicities, religions, languages, castes and tribes. In the 1980's the country was one of the poorest countries in the world but during the last twenty years India has gone through a huge economic growth, bigger than the world had ever seen before. According to these measures, India has no similarity with any other country in the world. Still, the economic development has left a big part of the population in poverty. This thesis is going to analyse the inequalities in the country and how they might increase the risk of conflict when they coincide with the groups of ethnicity or religion. This qualitative thesis is made through a case study of two intra state conflicts, the hindu-muslim conflict and one-sided conflict of the Maoists against the Indian government. The conclusion of the thesis finds that when inequalities occur a strong group belonging is crucial for a conflict to arise.

Nyckelord: Strukturella skillnader, ekonomiska skillnader, Indien, fattigdomsbekämpning, Freds- och konfliktvetenskap, horisontella skillnader, negativ fred, grupptillhörighet

Number of Characteristics: 64 734

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	2
1.1.1	Syfte	2
1.1.2	Frågeställning	2
1.2	Metodologi och avgränsningar.....	2
1.2.1	Metod	2
1.2.2	Val av fall	4
1.2.3	Avgränsningar	5
1.3	Tidigare forskning	5
1.4	Materialanvändning och källkritik	7
1.4.1	Material	7
1.4.2	Källkritik	7
1.5	Disposition	8
2	Teoretiskt ramverk	9
2.1	Grupprelaterade skillnader	9
2.1.1	Konceptualisering.....	9
2.1.2	Ekonomiska skillnader och risken för konflikt – Kanbur	10
2.1.3	Horisontella skillnader och risken för konflikt– Steward	10
3	Indien	13
3.1	Skillnader i Indien	13
3.2	Indien och konflikter	15
4	Analys av Indiens grupprelaterade skillnader och risken för konflikt	18
4.1	Grupprelaterade skillnader och konflikt.....	18
4.2	Grupprelaterade skillnader och negativ fred	22
5	Resultat och slutsatser	25
6	Referenser	27

1 Inledning

Under de senaste dryga tjugo åren har världens konflikter kommit att förändras. De har kommit att allt mindre grunda sig i politiska frågor såsom territoriella gränser och alltmer kommit att handla om etniska motsättningar och ekonomiska skillnader. Konflikterna har i och med detta kommit att handla allt mer om inomstatliga konflikter och inte som tidigare då de mellanstatliga konflikterna dominerade. Konflikter har i allt större utsträckning kommit att utkämpas mellan grupper och i allt mindre utsträckning mellan stater.

Indien är ett land känt för sin stora befolkning och har länge varit i ramljuset med anledning av dess gynnsamma ekonomiska tillväxt under de senaste tjugo åren. Många har lyckats ta sig ut ur fattigdomen och Indien som under 1980-talet var ett av världens fattigaste länder ligger idag på plats 134 av 182 länder sett till Human Development Index (HDI) som är framtaget av FN.¹ Dessvärre har inte Indiens hela befolkning fått vara en del av denna fantastiska utveckling utan många har lämnats utanför. År 2000-2007 levde 40,6 % av Indiens befolkning på mindre än \$1,25 per dag, alltså under eller väldigt nära den av FN uppsatta fattigdomsgränsen på \$1 per dag.² De ekonomiska skillnaderna i landet har därmed kommit att öka i och med de ekonomiska reformerna under 1980-talet som i övrigt fått landets ekonomi att växa.

Fattigdom är en välkänd orsak till konflikt och skillnader likaså. Gudrun Østby beskriver det som att total fattigdom leder till apati och inaktivitet medan att se andra få det bättre ökar risken för konflikt.³ Ravi Kanbur och Frances Steward menar båda att när skillnader mellan människor, exempelvis som de som beskrivits ovan, sammanfaller med strukturella grupper såsom ras, religion, etnicitet eller stam, ökar riskerna för konflikt. Det är detta jag kommer undersöka i denna uppsats. Hur de grupprelaterade skillnaderna påverkar risken för konflikt. Jag kommer att applicera frågeställningen på konflikter i Indien, dels konflikten mellan hinduer och muslimer och dels på konflikten mellan maoisterna och den indiska regeringen.

¹ Human Development Report 2009, Statistics, HDI

² Human Development Report 2009, National Statistics, India

³ Østby, Gudrun 2008, sid. 145

1.1 Syfte och frågeställning

1.1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att analysera kopplingen mellan grupprelaterade skillnader och risken för konflikt samt, i ett bredare perspektiv, belysa den problematik som finns i Indien med marginaliserade grupper och hur detta kan leda till konflikt om inte dessa skillnader uppmärksammas och istället fortsätter att växa i takt med landets ekonomiska utveckling. Syftet med denna studie är att visa hur marginaliserade och diskriminerade grupper kan polariseras och öka risken för beväpnad konflikt när frustrationen eller desperationen blir för stor.

1.1.2 Frågeställning

Jag kommer i min uppsats ställa mig frågorna: På vilket sätt och i vilken utsträckning visar sig de grupprelaterade skillnaderna vara orsak till konflikterna mellan hinduer och muslimer samt mellan maoisterna och den indiska regeringen i Indien? Med fokus på de just nämnda konflikterna och de grupprelaterade skillnaderna, vilka förutsättningar erfordras för att mobilisering till beväpnad konflikt ska bli möjlig?

1.2 Metodologi och avgränsningar

1.2.1 Metod

Till denna uppsats kommer jag använda mig av en teorikonsumerande metod. Metoden är teorikonsumerande då jag tar utgångspunkt i de grupprelaterade skillnaderna och mina fall och inte i teorin på sådan. Mitt syfte är inte att pröva Stewards och Kanburs teorier om grupprelaterade skillnader, om de stämmer eller inte. Mitt syfte med dessa teorier är att använda dem som byggstenar i min analys av de två valda inomstatliga konflikterna i Indien samt i de fall där konflikt inte brutit ut. Jag är alltså ute efter att studera innebörden av de grupprelaterade skillnaderna och inte av teorin, vilket hade varit huvudsyftet i en teoriprovande studie. Jag applicerar i min analys de två valda teorierna på mina två fall i syfte att ge underlag till min analys och något att hålla min diskussion till. Inte som i teoriprovande där jag då istället skulle ha satt teorin i fokus i syfte att verifiera eller utveckla denne genom analysen av mina fall. Anledningen till att jag valt denna teorikonsumerande metod för att jag sett att denna typ av teoriprovande studier redan vara genomförda av flertalet andra teoretiker men jag har inte kunnat hitta en teorikonsumerande studie som gjorts på konflikter i Indien och

kopplingen till grupprelaterade skillnader. Därför ansåg jag detta ämne vara mycket intressant.

För detta har jag valt en intensiv, eller kvalitativ, studie för att få en djupare och större förståelse och istället för att endast visa att grupprelaterade skillnaderna påverkar risken för konflikt, vilket hade varit fallet i en kvantitativ studie, så ämnar jag nu även förklara *hur* de påverkar. En kvalitativ studie ger mig förutom en djupare förståelse även en chans att svara på frågan varför.

Vidare har jag valt att utforma uppsatsen genom en fallstudie där fallet Indien studeras. Jag har där också valt att avgränsa mig till två inomstatliga konflikter, orsakerna och bakgrunderna till detta återkommer jag till under nästa avsnittsrubrik. Problemet med att göra en intensiv fallstudie är att isolera förklaringsvariablerna från inverkan av andra förklaringsfaktorer.⁴ Det vill säga att det är svårt att hålla isär förklaringsfaktorerna och vad som påverkar och inte och det blir därmed inte möjligt att dra några generella slutsatser då endast två fall är analyserade. Generella slutsatser kan endast dras om många fall är studerade och därför blir det nu svårt att avgöra om mina resultat är signifikativt även utanför min studie, på något annat fall, då endast två fall har undersökts.

Jag har även valt att använda mig av lite statistik för att påvisa och beskriva de ekonomiska skillnaderna i Indien vilket gör att jag även använder lite av den extensiva metoden. Detta menar Teorell och Svensson är eftersträvansvärt då både intensiva och extensiva undersökningar har sina för och nackdelar och genom att plocka ”det bästa från två världar” kommer man fram till de bästa resultaten.⁵ Även om jag inte framställt min statistik själv utan använt redan färdigställt material så anser jag det vara en delvis extensiv metod då jag på ett deskriptivt sätt brukar statistik som bakgrund till hela min diskussion om skillnader mellan grupper. Det positiva med det extensiva är att jag kan samla Indiens befolkning och grupper under siffror för att på ett lättare sätt kunna hantera deras förhållanden.⁶ Jag visar alltså på skillnader genom statistik för att därefter använda dessa i en analys om hur dessa skillnader påverkar risken för konflikt. Vinsten i att kombinera de två, intensiva och extensiva metoderna i en fallstudie är att jag både ges möjligheten att genom det extensiva ges chansen att samla in befolkning och visa på skillnaderna för att sedan beskriva dessa genom det intensiva. Detta metodval anser jag därför vara den mest intressanta och mest fruktbart för min analys.

Min studie är också en litteraturstudie och grundar sig alltså på sekundärmaterial vilket kan vara problematiskt på sätt och vis då jag inte själv direkt kan avgöra sanningshalten i det som står skrivet då jag själv inte varit där då det hände och heller inte själv har gjort de undersökningar som ligger till grund för min studie. Detta är dock ett vanligt och alltid återkommande problem inom samhällsvetenskapen då vi ofta förhåller oss till så kallade *ex-post facto*

⁴ Teorell och Svensson 2007, sid.271

⁵ Ibid., sid.273

⁶ Ibid., sid. 267

undersökningar, alltså undersöker fall efter de skett och fått sina variabler.⁷ Vidare är problemet med studier som denna att vara subjektiv. Som person är vi aldrig helt objektiva då vi alla har en bakgrund från tidigare kunskap, erfarenhet och upplevelser som vi inte kan göra oss helt fria ifrån. Det faktum att jag även förhåller mig till sekundärmaterial och inte fullt ut kan kontrollera materialet ökar problematiken. Detta är jag medveten om och ska vara så objektiv jag bara kan.

Inom samhällsvetenskapen är det också svårt att, för att inte säga omöjligt, att uppnå en fulländad reliabilitet och validitet detta av den anledningen att vi utför ex-post facto undersökningar. Problemen finns så även i min uppsats. Jag har dock varit i högsta grad noga med att hålla validiteten så samlade det har varit möjligt. Det är dock många påverkansfaktorer som spelar in på de grupprelaterade skillnaderna och dess risk för konflikt. Inte minst det faktum att det är svårt att avgöra om de ekonomiska skillnaderna är den direkta orsaken, en del av orsaken eller inte alls orsaken. Detta måste jag och även mina läsare vara medvetna om. Alla forskare har också sin uppfattning och sätt att se på skillnader i samhället och beroende på vilka faktorer som väljs att studeras kommer resultaten bli olika, vilket de också ha blivit i andra studier och analyser innan, det finns alltid någon eller några som tycker annorlunda. Jag har därför valt att under rubriken 2.2.1 konceptualisera min syn på grupprelaterade skillnader. Jag och mina läsare måste dock vara uppmärksamma på att validiteten kan variera något och därmed även reliabiliteten.

1.2.2 Val av fall

Indien är hemland till en rad olika religiösa, etniska och rasrelaterade grupper och har under de senaste tjugo åren genomgått en stor ekonomisk utveckling som lett till stora ekonomiska skillnader i landet då många invånare lämnats kvar i fattigdomen samtidigt som 1980-talet ekonomiska reformer i landet också fått många människor ur den extrema fattigdomen. Samtidigt finns också flera konflikter i landet men ingen verkar, vad jag har kunnat hitta, tidigare kopplat samma dessa parametrar av grupprelaterade skillnader och risken för konflikt i Indien tidigare och därför ansåg jag det vara intressant att göra en sådan analys, då det sedan tidigare är gjort på många andra områden. Med bakgrund av de många grupper som återfinns i landet och de skillnader som finns anser många att Indien är relativt förskonade från inomstatliga konflikter vilket gör min frågeställning ytterligare intressant.

På grund av storleken på min uppsats har jag valt att endast analysera två konflikter i Indien och jag har valt de största och mest kända fallen av konflikt i landet. Jag har också medvetet valt två inomstatliga konflikter för att ytterligare avgränsa mig i förhoppning om att två inomstatliga konflikter trots allt har en del gemensamt och därför håller nere antalet variabler något.

⁷ Esaiasson et. al. 2009, sid. 106

Den första konflikten jag valt, och den jag fokuserar allra mest på är ickestatliga konflikten mellan hinduer och muslimer. En konflikt som pågått mycket länge och som under mycket lång tid varit ett känsligt ämne i Indien. Samtidigt är det också ett intressant fall då hinduer och muslimer trots allt lever sida vid sida i hela Indien och gör det på ett fredligt sätt, något jag också kommer att diskutera i min uppsats. Den andra konflikten är den ensidigt statliga konflikt där maoisterna slåss för att störta den indiska regeringen, även den konflikten ett stridande som pågått under en längre tid och med en grupp av maoister som växer sig allt starkare.

Jag har alltså två historiskt längre konflikter än att de skulle helt bero av de ekonomiska reformer som antogs under 1980-talet men dessa kan, i värsta fall, föra konflikterna i ett nytt ljus och ge dem bränsle till ytterligare konflikt. Vidare har jag alltså valt två inomstatliga konflikter, en ickestatlig och en statligt inblandad konflikt, båda grundar sig i skillnader som jag kommer återkomma till och båda konflikter har en grupp som på något sätt känner sig marginaliserade och diskriminerade.

1.2.3 Avgränsningar

Jag kommer i denna uppsats att fokusera på grupprelaterade skillnader och hur dessa kan öka risken för konflikt. Jag kommer genomföra en fallstudie av två konflikter i Indien och för att avgränsa mig ytterligare har jag valt att koncentrera mig på konflikter och grupper inom landet och deras grupprelaterade skillnader. Jag kommer alltså inte att studera konflikter och skillnader som sträcker sig utanför Indiens gränser utan endast konflikterna mellan hinduer och muslimer samt mellan maoisterna och den indiska regeringen. Därför blir även konflikten kring landområdet Jammu och Kashmir, trots att det idag är en del av Indien och en viktig fråga både i inrikes och utrikespolitiken i landet, utanför mitt analysområde då flera av dessa aktörer återfinns utanför Indien. Jag analyserar alltså endast dessa två inomstatliga konflikter och analyserar därför endast grupper i Indien. De internationella aktörerna är viktiga i ekonomiska frågor, speciellt idag i och med globaliseringen men det är inte min avsikt att studera orsaken till de grupprelaterade skillnaderna utan resultaten av dem. Därför kommer inte de internationella aktörerna att tas upp här.

1.3 Tidigare forskning

Forskningen och diskussionerna kring vad som orsakar konflikter är många och långa. Att fattigdom är en vanlig orsak verkar de flesta överens om och så även vad gäller skillnader i någon form. Forskningen kring skillnader, och då främst inkomstskillnader, och hur de påverkar risken för konflikt har också pågått under en längre tid men det är först på senare tid som kopplingen mellan skillnader och risken för konflikt endast gäller i skillnader som återfinns mellan grupper gjorts.

Grupprelaterade skillnader kopplat till orsaker till konflikt, såsom den är analyserade här, är alltså en något nyare upptäckt. Begreppet *horisontella skillnader* kopplas till forskaren Frances Steward och också ett välanvänt begrepp inom ämnet. Många fallstudier av konflikter har gjorts i detta ämne, hur de horisontella skillnaderna kan kopplas till risken för konflikt i det enskilda fallet men vad jag har kunnat hitta har det tidigare inte gjorts på konflikter i Indien.

1.4 Materialanvändning och källkritik

1.4.1 Material

Det material jag använder mig av i denna uppsats är endast sekundärmaterial eftersom jag själv inte har haft möjlighet att införskaffa primärkällor. För denna uppsats, den frågeställning och metod som jag satt upp är dock sekundärmaterial en given källa. Jag har också valt att använda mig av lite statistik för att påvisa de ekonomiska skillnaderna i Indien. Statistik som också är sekundärdata då jag inte räknat fram den själv men som jag varit noga med att ta från FN:s årliga rapport, Human Development Report, som kan sägas vara den mest internationellt erkända publikationen över världens fattigdom och därför den jag har mest tillit till.

I fråga om tillgången på material så har den överlag varit mycket god. Det som dock är svårt att hitta tillförlitligt material om konflikter, då de ofta kan vara subjektiva. Jag har därför valt att till största del grunda min empiri om mina två valda konflikter till Uppsala Conflict Database Program (UCDP) då min uppfattning är att de håller sig så objektiva de bara kan och heller inte har någon anledning att vinkla sitt material. Vad jag dock saknat är tillförlitliga källor för de statistik kring de skillnader som finns inom Indiens gränser. Detta är material som skulle ha gett min uppsats ytterligare bevis men som inte har kunnat gå att finnas. Vidare har jag i stor utsträckning använt mig av litteratur skriven av Frances Steward och Ravi Kanbur som båda är framstående forskare inom området. Frances Steward är professor i utvecklingsekonomi vid Oxford University och har under dryga tio år forskat kring underutveckling och konflikt.⁸ Ravi Kanbur är bland annat professor i ekonomi och även med inriktning mot internationell handel vid Cornell University.⁹

1.4.2 Källkritik

Jag använder mig alltså bara av sekundärmaterial och detta sätter högre krav på källkritik. Att finna empiri kring de valda konflikterna är kanske det som är allra svårast i mitt fall. Konflikter är alltid infekterade av olika åsikter och många försöker få fram sin åsikt genom fakta som stärker deras argument utan att visa på de övriga orsakerna. Jag har därför behövt välja bort många källor och kvar har det blivit ett fåtal källor som fått ligga till grund för min empiriska del. Jag tänker då främst på Uppsala Conflict Database Program (UCDP) samt Ashutosh Varshney, professor i statsvetenskap vid University of Michigan, som till största del varit mina informationskällor. Det har varit svårt att hitta information om Varshney's bakgrund på Internet men han verkar själv vara från Indien och det

⁸ Steward 2008, sid. xxi

⁹ www.kanbur.aem.cornell.edu/, Ravi Kanbur website (2010-06-20)

faktum att han har hindi som modersmål talar för att han själv inte är uppväxt som muslim utan mer troligt i de hinduiska familjerna. Jag anser dock att Varshney håller sig till ett mycket relevant resonemang kring de två religionerna. Jag har dock när det gäller konflikterna som sådana försökt hålla mig till UCDDP för att minska risken att informationen är vinkad och när det är Varshney's resonemang så framgår det av texten eller i fotnoten.

Jag har också använt mig av några statistiska siffror och det är ännu svårare att värdera trovärdigheten i. Färdiga siffror har jag ingen möjlighet att kontrollera men det är därför jag har valt att använda siffror från Human Development Report som jag anser, med anledning av dess storhet vara den säkraste källan. Men även om mina siffror inte stämmer exakt, det råder ju trots allt delade meningarna om hur fattigdomen ser ut Indien, så är det ändå min diskussion som är viktigast att den kommer fram på ett korrekt sätt, att det finns ekonomiska skillnader i Indien det kan jag nästan påstå att vi vet.

1.5 Disposition

Jag har valt att dela upp min uppsats i fem kapitel. I det inledande kapitlet som du just har läst har jag gått genom syftet med uppsatsen, varför detta är intressant och vilka avgränsningar jag har gjort. Jag kommer härnäst fortsätta med att redogöra det teoretiska ramverk jag valt att använda som grund till min analys. Därefter kommer Indien att presenteras, detta för att skapa en förståelse och visa det intressanta med det område som kommer analyseras och för att skapa en förståelse för landet som helhet. Därefter följer också en genomgång av de konflikter som kommer analyseras samt en genomgång av de ekonomiska skillnader som finns i landet idag. I kapitel fyra återfinns själva analysen där mina valda teorier appliceras på mina två valda fall. Uppsatsen avslutas därefter med resultaten av analysen och min slutsats där alla delar av uppsatsen sammanfattas och avrundas.

2 Teoretiskt ramverk

För att få ett ramverk till min diskussion kring grupprelaterade skillnader och risken för konflikt har jag i denna uppsats använt mig av två teorier. Den ena är framtagen av Ravi Kanbur som framförallt studerat ekonomiska skillnader och risken för konflikt. Den andra av Frances Steward som i ett bredare perspektiv studerat flertalet skillnader och de påverkar risken för konflikt. De menar båda att grupprelaterade skillnader, exempelvis inkomstskillnader, ökar risken för konflikt. Steward gör detta med en bredare ansats så trots att de diskuterar samma saker har de lite olika infallsvinklar och det är därför intressant att ha med dem båda. Jag kommer i detta kapitel presentera dessa teorier ytterligare för att skapa en förståelse för den kommande analysen. Jag börjar dock kapitlet med en konceptualisering av vad jag i analysen och diskussionen kommer att mena när jag skriver grupprelaterade skillnader.

2.1 Grupprelaterade skillnader

2.1.1 Konceptualisering

Grupprelaterade skillnader, såsom de är presenterade här anknyter till skillnader som på något sätt skapar missgynning av den ena eller den andra gruppen och som i extrema fall kan komma att leda till en så stark frustration eller desperation att det eskalerar till konflikt. Detta kan innebära marginalisering i politiken där vissa grupper inte ges en chans att påverka, det kan innebära uteblivna utbildningsmöjligheter för vissa grupper samt diskriminering på arbetsmarknaden. En stor del av detta, och som i många fall är en produkt av de just nämnda, är de ekonomiska skillnaderna. Ekonomiska skillnader kan orsakas av en rad anledningar och beräknas på en rad olika sätt. Till bakgrund för de ekonomiska skillnaderna ligger bland annat hög arbetslöshet, diskriminering, fattigdom och låg utbildningsnivå och i flera fall även politiska policyer som minimerar människors möjligheter till utveckling. Forskare inom området har många olika sätt att beräkna de ekonomiska skillnaderna och därför kan de vara svåra att jämföra. Den statistiska beskrivning av ekonomiska skillnader ges genom Gini koefficienten som beräknar ojämlikheten av inkomster inom ett land såsom löner, bidrag och andra ekonomiska statliga tillskott.

2.1.2 Ekonomiska skillnader och risken för konflikt – Kanbur

Ravi Kanbur har i sina studier av utvecklingsländer, och då främst länder i ekonomisk utveckling såsom Indien och Kina, kunnat se hur den ekonomiska utveckling i många fall lämnar människor utanför. Samtidigt som landet genomgår en stor ekonomisk utveckling och industrialiseras, många får jobb utanför hemmet, börjar tjäna pengar och tar sig ut ur fattigdomen finns det människor, eller grupper av människor, som inte får ta del av den ekonomiska tillväxten som uppkommer och blir då istället kvar i det jordbrukssamhälle och fattigdom som många andra tagit sig ur.¹⁰ Detta, menar Kanbur, beror till stor del på landets ekonomiska policyer och hur de är formulerade för att minska ojämlikheter mellan grupper, bygga upp samarbete mellan grupper samt gagna alla i landet.¹¹

Samtidigt som skillnaden mellan världens fattiga och världens rika länder blir allt större skapas också allt större glapp mellan grupper och regioner inom länder. Kanbur ser hur ojämlikheterna inom länder kommit att öka i många länder såsom Indien, Kina och USA men även mindre länder som Ghana och Sydafrika.¹² Det främsta, och mycket allvarliga problem, som Kanbur ser med detta är att dessa ekonomiska skillnader ofta sammanfaller med olika grupper av exempelvis etnicitet, religion, region eller ras.¹³ Det som ofta då hänt är att landets ekonomi har börjat gå bättre och landets politiska elit gagnar endast sig själva och sina egna sympatisörer, kanske med anledning av egen ekonomisk vinning eller vinnandet av fler röster i de egna leden. Detta kan lämna en hel grupp av människor kvar i fattigdomen och självfallet kan frustrationen bland dessa människor öka.

Fattigdom beskrivs ofta som en orsak till konflikt men till detta spelar fler faktorer än så in, menar Kanbur. Han menar att om dessa grupper av raser, etnicitet och religion är grupper med starka identitetsband och sammanhållning och när de sammanfaller med en upplevd eller faktisk ekonomisk marginalisering ökar också risken för motsättningar och konflikt mellan grupperna.¹⁴

2.1.3 Horisontella skillnader och risken för konflikt– Steward

Frances Steward har, tillsammans med en rad medarbetare skrivit boken *Horizontal Inequalities and Conflict* där de analyserar hur skillnader kan öka risken för konflikt. Så trots att jag fortsättningsvis kommer benämna teorin som Stewards så är det inte enbart hon som ligger bakom den.

¹⁰ Kanbur 2007, sid.4-6

¹¹ Kanbur 2007, sid.8

¹² Ibid., sid.4

¹³ Ibid., sid. 5

¹⁴ Kanbur 2007, sid.5-6

Teorin gör till en början skillnad mellan vad de kallar horisontella och vertikala skillnader där vertikala skillnader är kopplade till individer och horisontella skillnader till grupper. Vertikala skillnader kan exempelvis vara inkomstskillnader mellan individer som är helt individuella och efter egen prestation. När de gäller horisontella skillnader å andra sidan syftar dessa till skillnader som uppkommer mellan grupper och då exempelvis grupper av religionstillhörighet, etnicitet, ras, språk och så vidare som skapats genom en starkt delad identitet och grupptillhörighet.

Skillnaderna delar Steward in i fyra kategorier: politisk deltagande, ekonomiska aspekter, sociala aspekter och kulturell status där alla fyra kategorierna är viktiga och påverkar varandra.¹⁵ Vilken som är av störst vikt varierar dock mellan områden och grupper. Bokens analys av skillnader och horisontella och vertikala skillnader visar att risken för konflikt ökar när dessa fyra kategorier av skillnader sammanfaller med grupp av religiösa, etniciteter, raser och så vidare. Någon risk för konflikt med anledning av vertikala skillnader kan de dock inte se.

Ofta är fallet sådant, menar Steward, att brist på möjlighet till politiskt deltagande även leder till ekonomiska och sociala skillnader. Ekonomiska svårigheter leder i sin tur till en möjlighet att betala för utbildning och på så sätt säkra sin ekonomiska situation och många hamnar istället i fattigdom.¹⁶ På så sätt blir politisk makt viktig för ekonomisk makt.¹⁷ Stewards analyser resulterar i tio punkter som kan sägas sammanfatta hela deras teori av vad de kallar horisontella skillnader är relaterade till konflikt.

- 1) Risken för konflikt ökar där de socioekonomiska skillnaderna är höga.
- 2) Det är större risk till konflikt där de politisk och socioekonomiska skillnaderna är stora och framförallt om de sammanfaller med strukturella grupper. Dessa människor kan då lätt gå samman i protest mot skillnaderna vilket lätt kan övergå i våld och öka risken för konflikt.
- 3) Inkluderande regering (power-sharing) tenderar att minska risken för konflikt.
- 4) Medborgarskap i ett land kan skapa politisk och ekonomisk exkludering då medborgarskap ofta ger ett socialt skydds nät.
- 5) Ojämlighet i kulturell acceptans mellan grupper kan vara en motivation till konflikt och kulturella arrangemang kan trigga konflikt.
- 6) Uppfattning om att det existerar ojämlikheter ökar risken till konflikt mer än de faktiska skillnaderna.
- 7) Innehavandet av naturresurser kan öka risken för konflikter om det inte gynnar alla i området.
- 8) Den politiska stabiliteten är avgörande för om konflikt utbryter eller inte.
- 9) Vissa horisontella ojämlikheter är långvariga.

¹⁵ Steward 2008, sid.13

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Steward in Hampson (ed.) 2002, sid.109

10) Internationell policy och statistiken ser alltför lite till de horisontella ojämlikheterna, nationell policy är ofta bättre.

Med anledning av min avgränsning kommer jag i min analys att avgränsa mig till några av dessa punkter. Analysen kommer främst ligga kring punkt 1 och 2 men jag kommer även att ta upp punkterna 5 och 9 då jag anser dessa vara relevanta för mina fall från Indien.

3 Indien

Indien blev efter sin självständighet från Storbritannien 1947 och blev då vad som skulle vara hinduernas stat och den också då självständiga staten Pakistan skulle bli muslimernas stat. En stor migration startade då och hinduer som bodde i Pakistan flyttade till Indien och muslimer i Indien flyttade till Pakistan. Många muslimer blev dock kvar i Indien och då främst kring gränserna mot Pakistan och Bangladesh. Idag är Indien en federal republik som delas mellan flertalet olika religiösa grupper, stammar, språk och etniciteter. Landet grundlag instiftades år 1950 och innehåller lag om majoritetsbeslut, alla likhet inför lagen, tanke-, yttrande-, och mötesfrihet, religionsfrihet, förbud mot diskriminering på grund av religion, kön eller kast o.s.v.¹⁸ Indien sägs idag vara världens största demokrati med 714 miljoner röstberättigade år 2009.¹⁹ De flesta är nog överrens om att det faktum att landets valsysteem är väl fungerande då alla i landet ges möjligheten att rösta.

Landets många olika grupper och olikheter har i omgångar lett till en rad sammandrabbningar och beväpnade konflikter, statliga såväl som ickestatliga, inomstatliga såväl som mellanstatliga. Indien var länge ett av världens fattigaste länder men har under de senaste tjugo åren genomgått en ekonomisk utveckling världen aldrig tidigare beskådat. Den ekonomiska utvecklingen som skett i Indien sedan de ekonomiska reformerna under 1980-talet har gett landet inträde i den globala ekonomin och de världspolitiska korridorerna.²⁰ Samtidigt som fattigdomen generellt har minskat i landet så har de ekonomiska skillnaderna mellan landets invånare kommit att öka.²¹

3.1 Skillnader i Indien

Enligt Human Development Report 2009 var det mellan åren 2000-2007, 75,6 % av Indiens befolkning som levde på mindre än \$2 per person och dag, för samma tidsperiod var det 41,6 % som lever på mindre än \$1,25 och alltså ligger under eller väldigt nära den av FN uppsatta fattigdomsgränsen.²² Det uträknat på Indien

¹⁸ Nationalencyklopedin, sökord: Indien (2010-05-03)

¹⁹ Nationalencyklopedin, sökord: Indien (2010-05-03)

²⁰ Klasen 2009, sid.360

²¹ Kanbur 2007, sid.4

²² Human Development Report 2009, National Statistics, India

dryga 1 miljard invånare betyder det att ca 350 miljoner människor i Indien lever under fattigdomsgränsen.

Indien är ett av de länder som har lämnat grupper utanför den ekonomiska tillväxten och otroliga utveckling som nu sker i landet.²³ Andelen människor som lever under fattigdomsgränsen har kommit att minska, många har kommit att få det bättre och några har till och med blivit mycket rika under de snabba utvecklingsåren och kan idag mäta sig med den rika västvärlden. Men ännu finns det många som inte sett något av utvecklingen och fortfarande lever under svår fattigdom. De som har de svårast är ensamstående kvinnor, barn i fattiga familjer och handikappade, som i stor understräckning är undernärda.²⁴ Skillnaderna i landet har delvis skapats av att de rika staterna har kommit att växa i explosionsartad takt samtidigt som de fattigare jordbruksstaterna inte sett någon utveckling alls och en väldigt markant rural-urban klyfta har skapats.

Stephan Klasen skriver att denna klyfta har utökats av de politiska policyer som Indiens regering fastslagit. Enligt Klasen har dessa policyer gett fördelar till de exportrelaterade staterna genom bland annat förmånliga valutakurser, billiga krediter och stor ekonomisk hjälp för att bygga upp infrastruktur. Detta är något som jordbruksstaterna inte sett något av och samtidigt har de inte heller fått några statsbidrag till jordbruksutveckling eller investeringsbidrag för produktionseffektivisering.²⁵ De som kommit att drabbas mest av detta är såklart de lantarbetare som inte själv har någon mark utan tar anställning hos andra.²⁶ Möjligheten till arbete minskar när produktionen inte är tillräckligt stor. De ekonomiska skillnaderna som genomsyrar landet finns mellan kaster, religiösa grupper och etniska tillhörigheter och det är i städerna som skillnaderna blir som tydligast. Enligt Human Development Report ökar urbaniseringen i Indien, från 25,5 % av befolkningen i städer 1990 till 30,1 % år 2010 och det är de inflyttade från landsbygden som har de allra svårast.²⁷ De har ofta svårt att hitta jobb och måste ofta bosätta sig i slumområden där de sanitära förhållandena är låga och där maffiaorganisationer och ibland även polisväsendet gör livet ännu svårare genom korruption och utpressning.²⁸

Jag har valt att visa siffror från FN:s Human Development Report men diskussionen och resultaten kring hur stor eller liten de ekonomiska skillnaderna är och hur stor fattigdomen är i Indien skiljer mellan forskare, statisterna och Indiens egen regering. De exakta siffrorna varierar men för mig spelar de exakta siffrorna egentligen så stor roll. De flesta är ändå överens om att fattigdomen i Indien har minskat generellt i Indien sedan 1980-talet, färre lever alltså under fattigdomsnivån. Samtidigt har de ekonomiska skillnaderna kommit att öka. Den

²³ Kanbur 2007, sid.6

²⁴ Nationalencyklopedin, sökord: Indien (2010-05-03)

²⁵ Klasen 2009, sid.361

²⁶ Nationalencyklopedin, sökord: Indien (2010-05-03)

²⁷ Human Development Report 2009, Urban share of the population. Siffrorna är baserade på vad so manses vara en stad i områdets bemärkelse och därför kan siffrorna upplevas som låga i detta fall.

²⁸ Nationalencyklopedin, sökord: Indien (2010-05-03)

största delen av landets inkomster är dock koncentrerade till de 10 % som är rikast i landet samtidigt som inkomstskillnaderna mellan löntagarna ökar generellt.²⁹

Det är dock viktigt att komma ihåg att det är inte bara de ekonomiska faktorerna som spelar roll i människors välmående utan mycket annat. Framförallt möjligheten till just möjligheter är en viktig indikator när det kommer till välmående hos människor, menar Nussbaum.³⁰ Vidare menar Bourguignon att möjligheter inte heller ska mätas i de chanser som människor tagit själva utan de som getts till dem.³¹ Detta måste ges genom en chans till bland annat utbildning och arbete.

Stephan Klasen menar att skillnaderna i Indien beror på den fokusering den politiska eliten och dess policyer har haft på ekonomisk tillväxt i de stater med naturresurser eller annan möjlighet till industrialisering vilket i stor utsträckning har missgynnat de rurala områdena som lämnats utanför utvecklingen. Regeringens policyer har varit riktade till de industrialiserade områdena som har fått hjälp med infrastruktur, förmånliga valutakurser och billiga krediter och samtidigt har de rurala områdena lämnats på framtiden utan någon större hjälp till utveckling. Detta har resulterat i ekonomiska skillnader mellan geografiska områden men även mellan kaster då det främst är människor från de lägre kasterna som bor och arbetar i jordbruksområden.³²

Detta stämmer väl överrens med den del av Stewards teori som säger att politiska policyer i stor utsträckning påverkar människors leverne och därigenom påverkar de ekonomiska skillnaderna i området där de verkar. Det finns exempel där bakgrunder som denna har lett till konflikt i Indien. Exempel på detta är mina två fall – maoisternas kamp för ett nytt Indien, folkets Indien och konflikten mellan hinduer och muslimer. Muslimerna är underrepresenterade inom politiken i förhållande till population och mer än hälften av dem är analfabeter, högre än genomsnittet för landet i övrigt. Inom utbildningssektorn visar sig muslimerna underrepresenterade och de flesta försörjer sig som egenföretagare med låga löner.³³ I båda fallen har marginalisering genom politiska beslut varit och är orsaken vilket jag kommer utveckla senare i min analys.

3.2 Indien och konflikter

Jag har i denna uppsats valt att fokusera mina empiriska exempel till konflikterna mellan hinduer och muslimer samt mellan maoisterna och den indiska regeringen. Landets mix av etniciteter, språk, religioner och stammar har lett Indien i en rad olika sammandrabbning och beväpnade konflikter genom historien. Konflikter har

²⁹ Acharyya 2006, sid.2

³⁰ Grusky och Kanbur 2006, sid. 47

³¹ Grusky och Kanbur 2006, sid. 76-77

³² Klasen 2009

³³ Gurr 2002, sid.267

historiskt sett ofta varit kopplade till territorium och krav på separat eller självständig stat. Konflikterna har både varit inom och mellanstatliga, såsom Indiens territoriella konflikt över Kashmir med Kina och Pakistan eller de inomstatliga konflikter som pågått och pågår främst i nordöstra delarna i Indien som till stor del rör sig om rebellgrupper som kräver sina stater självständiga, alternativt semi-självständiga.³⁴ Även konflikter där staten inte varit inblandad har uppkommit och de har då främst varit mellan hinduer och muslimer samt olika stammar och rebellgrupper.³⁵ De konflikter och motsättningar som uppkommit i Indien har till stor del varit koncentrerade kring landets norra delar med de ”Seven sisters” i nordöst som utgörs av de sju stater som finns där, religiösa konflikter i nordväst och inte minst området Kashmir som länge varit en källa till konflikt i nordväst.

Ett av det mest uppmärksammade exemplet på konflikt mellan hinduer och muslimer är den tumult som föddes genom rivandet av Ayodhya moskén i staden Surat i västra Indien år 1992. Dit hade människor i hopp om arbete och bättre ekonomiska förutsättningar vallfärdat under många års tid och en stor slum av migranter hade bildas. Människorna i staden fick jobb efter sin gruppstillhörighet, etnicitet, religion eller kast.³⁶ Beslutet att riva moskén fick en redan pressad muslimsk grupp att reagera. I konflikter mellan hinduer och muslimer har Varshney sett att våldsamheterna till allra största del har varit koncentrerade till städerna och då ett fåtal städer i landet.³⁷

Konflikter mellan hinduer och muslimer har också förekommit i Indiens nordöstra delar, ”the Seven Sisters”. Indiens nordöstra del består nämligen av sju delstater och innefattar en stor mix av stammar, etniska grupper, religiösa grupperingar och språk. Området har genom historien fått uppleva turbulens genom bland annat etniska motsättningar och stora migrationsströmningar från både resten av Indien och grannlandet Bangladesh. Med en lång rad av motsättningar och konflikter har uppkommit i området med anledning av den mix av grupper som lever där men de flesta har dock varit riktade mot den nationella regeringen i försök att skapa etniskt, stam- eller religiöst enhetliga självständiga stater eller semi-självständiga stater.³⁸ Detta med bakgrund i den diskriminering som grupperna upplevt.

I dagsläget hör vi mycket i media här i Sverige om våldsamheter i Indien som anknyts till maoisterna, eller naxaliterna som de kommit att kallas, och deras kamp om den politiska makten i landet och etablerandet av ”folkets regering”.³⁹ Maoisterna företräds sedan 2004 av det politiska partiet *The Communist Party of India* och denna rebellgrupp har vid flertalet tillfällen kommit att föra fram sina åsikter genom terroristattacker som kommit att drabba både rättsväsendet och

³⁴ Uppsala Conflict Database Program (UCDP), sökord: India (2010-04-21)

³⁵ Uppsala Conflict Database Program (UCDP), sökord: India (2010-04-21)

³⁶ Varshney 2002, sid. 256-257

³⁷ Endast 4 % av konflikterna har utspelat sig på landsbygden. Varshney 2002, sid. 6

³⁸ Uppsala Conflict Database Program (UCDP), sökord: Islamic State (2010-04-21)

³⁹ Uppsala Conflict Database Program (UCDP), sökord: CPI-M, The Communist Party of India - Maoist(2010-04-21)

civilbefolkningen. Kampen grundar sig i ett upplevt förtryck från indiska regeringen och de kämpar därför för en förstörelse av de indiska institutionerna och en uppbyggnad av kommunistiskt styre. Den ensidade konflikten mot den indiska regeringen är geografiskt mest begränsad till Indiens nordöstra delar.⁴⁰

De två ovan beskrivna fallen av konflikter och motsättningar har grundat sig i någon form av skillnader och trots att det existerar konflikter, och har så gjort under mycket lång tid, så anses det av många inte vara många med tanke på landets sammansättning av olika grupper. Muslimer och hinduer lever trots allt sida vid sida i större delen av Indien och då under fredliga former vilket jag kommer att få anledning att återkomma till senare.

⁴⁰ Uppsala Conflict Database Program (UCDP), sökord: CPI-M, The Communist Party of India - Maoist(2010-04-21)

4 Analys av Indiens grupprelaterade skillnader och risken för konflikt

I det kapitel som följer kommer jag applicera Kanbur och Stewards teorier om hur skillnader mellan grupper kan leda till konflikt på mina två valda fall av konflikter i Indien, maoisternas kamp mot den indiska regeringen samt den icke-statliga konflikten mellan hinduer och muslimer. Jag kommer först att visa på hur grupprelaterade skillnaderna och starka grupptillhörigheter har skapat konflikt i landet för att därefter även analysera fall där konflikt inte uppkommit trots stora skillnader och gruppindelningar. Konflikten mellan hinduer och muslimer blir därför exempel av både konflikt och icke konflikt då, trots allt, hinduer och muslimer lever sida vid sida i hela landet och till största del gör det på fredliga vägar. Jag har valt att rubricera mitt underkapitel 4.2, om fall där beväpnade konflikter inte uppkommit, med Johan Galtungs begrepp av *negativ fred*. Galtung menar att avsaknaden av direkt, fysiskt våld, inte är tillräckligt för en hållbar fred. Ett samhälle kan, trots frånvaro av direkt våld uppleva ett strukturellt våld genom exempelvis inkomstskillnader, utbildningsmöjligheter och förneka dem rätten till resurser.⁴¹ Galtung menar att så länge detta strukturella våld återfinns är området inte i fred utan i en negativ fred. Detta anser jag stämma väl överens med de problem som finns i Indien idag och jag har därför valt att benämna tillståndet i Indien som en negativ fred då jag anser att vi endast kan benämna de ickevåldsamma exemplen som en negativ fred så länge de grupprelaterade skillnaderna finns kvar i den utsträckning som vi ser i Indien idag.

4.1 Grupprelaterade skillnader och konflikt

Steward menar, tillsammans med Kanbur och många andra, att risken för konflikt ökar när de ekonomiska skillnaderna är höga och sammanfaller med strukturella grupper i samhället. Steward menar också att när dessa skillnader drar åt samma håll, alltså att de påverkar många, ökar risken för konflikt ännu mer. Detta kan innebära att exempelvis människor från olika samhällsskikt kan, av olika anledningar, uppleva skillnader gentemot exempelvis den politiska eliten och att de då, från två håll uttrycker sitt missnöje vilket senare kan leda till motsättningar eller i värsta fall konflikt. Kanbur å andra sidan uttrycker att risken för konflikt

⁴¹ Galtung 1969, sid. 171, 183

ökar när skillnaderna sammanfaller med de strukturella grupperna såsom religion, ras, etnicitet, språk och så vidare.

Indien har under mycket lång tid varit hem för flertalet olika grupper, såsom olika religioner, etniciteter, språk, stammar och kaster och det har också genom historien och fram till idag varit drabbad av konflikter just med anledning av detta. De konflikter och motsättningar som uppkommit i Indien har till stor del varit koncentrerade kring landets norra delar med de ”Seven sisters” i nordöst, religiösa konflikter i nordväst och inte minst området Kashmir som länge varit en källa till konflikt i nordväst men som jag har inte ämnar diskutera vidare med anledning av mina avgränsningar till inomstatliga konflikter. Konflikterna och motsättningarna i landets nordöstra delar är av flera olika slag och mellan en rad olika konstellationer. Många konflikter har dock varit riktade mot regeringen i försök att bringa rättvisa i den upplevda diskrimineringen av den egna minoritetsgruppen. Detta genom att skapa en självständig eller semi-självständig stat där de andra grupperna i området måste föras ut ur staten. Detsamma gäller de motsättningar som uppkom mellan hinduer och muslimer efter rivningen av en moské i staden Ayodhya år 1992. Muslimerna där kände sig diskriminerade som den minoritet de var och den politiska missgynning de upplevde resulterade även i ekonomisk förlust för dem.

Som vi sett ovan är de ekonomiska skillnaderna i Indien stora och då framför allt i de urbana områdena. I de rurala stater där människor fortfarande försörjer sig på jordbruk är den ekonomiska utvecklingen minimal och många lever fortfarande under fattigdomsnivån och utan kännbara påverkningar av den ekonomiska utvecklingen som sker i resten av landet. De stora skillnaderna mellan staden rika och landbygdens fattiga har lett till stora ekonomiska skillnader även mellan de urbana och rurala områdena.

Problemet med marginalisering och diskriminering, upplevda såväl som faktiska, av vissa grupper i landet kvarstår dock och konflikter och spänningar har historiskt uppkommit och så även idag. Som tagits upp innan har jag valt att avgränsa mina empiriska exempel till konflikterna mellan hinduer och muslimer samt mellan maoisterna och den indiska regeringen. Konflikten mellan hinduer och muslimer beskrivs till största del orsakad av politisk diskriminering av muslimerna och där konflikten mellan maoisterna och den indiska regeringe beskrivs som en befrielsekamp för maoisterna med anledning av ett upplevt förtryck. Här finns alltså starka etniska och religiösa identiteter som stärker människors grupp tillhörighet och skapat en polarisering som i sin tur lett till konflikt. Maoisternas starka relationsband har skapats genom ett starkt styre och har gjort det möjligt för dem att gå samman mot den indiska regeringen.

Även Kanbur menar att konflikten mellan hinduer och muslimer i Indien grundar sig till stor del i en ekonomisk diskriminering av muslimerna.⁴² Han har också sett hur människor och grupper kan lämnas utanför när ett land genomgår en stor ekonomisk utveckling vilket ökar risken för politisk instabilitet och konflikt. Detta anses vara fallet för många muslimer i Indien som enda sedan

⁴² Kanbur 2007, sid.7

Indiens frigörelse från Storbritannien 1947 har fått kämpa för sina rättigheter. Indiens ekonomiska reformer som instiftades under 1980-talet och som tog landet ur den allra svåraste fattigdomen har gjort klyftorna mellan de politiskt ledande hinduerna och de jordbrukande muslimerna i nordväst än större vilket skapat frustration hos muslimerna och i flera fall också sammandrabbningar.

Ett exempel på detta är när hinduiska ledare beslöt att riva Babarimoskén i Ayodhya, Surat 1992 då de ansåg att den stod på mark som från början varit mark åt ett Ramatempel och även platsen där guden, enligt hinduisk tro, ska vara född.⁴³ Muslimerna reagerade våldsamt då det var något som så starkt rörde vid muslimernas identitet och känslor. Konflikt utbröt på gatorna och ett stort antal människor miste sina liv. Det har ansetts att de hinduiska ledarna där använde denna gamla konflikt för att skapa politisk instabilitet och på så sätt skapa opinion bland de egna. För muslimerna handlade detta om något annat. Det handlade om en förstörd religiös plats som de som individer och religiös grupp hade starka identitetsband till. Också sättet de gjordes på, av de regerande hinduiska ledarna, gjorde att muslimerna kände sig än mer diskriminerade och förtryckta. Bakom detta låg samtidigt ett långt förtryck av muslimerna som inte endast tagit sig uttryck i direkta religiösa missgynningar utan även växt sig till ekonomiska skillnader mellan religionerna.

Muslimerna har generellt i Indien lägre inkomster, större andel av dem än hinduerna lever på jordbruk och de fler analfabeter och ytterst få bland de högre utbildningarna vilket är problem som länge legat och grott hos muslimerna och som i rivandet av Babarimoskén fick bägaren att rinna över. Detta kan förklaras genom Stewards teori om att risken för konflikt ökar när en grupp genom flera samhällsskikt går samman för att motsätta sig de socioekonomiska skillnaderna. Just denna del av teorin är framtagen av Gudrun Østby och hon framhåller att risken konflikt mellan religiösa grupper ökar när de exkluderas från politiken.⁴⁴ Muslimerna är underrepresenterade i politiken och detta kan vara en av orsakerna till varför de blivit diskriminerade, de har helt enkelt inte getts en chans att politiskt slåss för sina behov. Steward menar vidare att brist på socioekonomisk tillgänglighet tenderar att påverka hela den marginaliserade befolkningen vilket också gör det lätt för oppositionen i regionen att få med sig sitt folk till en mobilisering mot makteliten. Detta var också vad som händer i Indien när motsättningar och konflikt uppkommer. Trots sin starka identitet till religion och den religiösa gruppen kan muslimerna gå samman i protest mot de regerande hinduerna.

Maoisterna å andra sidan kämpar för att störta den indiska regeringen och istället etablera ett "folkets regering" med anledning av ett upplevt förtryck och marginalisering.⁴⁵ Maoisternas stöd är som störst bland staterna i Indiens nordöstra delar och framförallt bland de fattiga och det är också där, bland landets

⁴³ van der Veer 1994, sid.146

⁴⁴ Steward 2008, sid.147

⁴⁵ Uppsala Conflict Database Program (UCDP), sökord: CPI-M, The Communist Party of India - Maoist(2010-04-21)

fattiga, som maoisterna rekryterar sina soldater som endast under 2009 genomförde ca 1000 beväpnade attacker mot polis och civila.⁴⁶ Maoisterna kan alltså, enligt mig, lätt rekrytera den fattiga befolkningen i Indien som inte ser någon annan utväg och detta till en chans till förbättrade levnadsvillkor när det trots allt är inkomstgenererande. Samtidigt har de kanske redan sedan förut känts sig marginaliserade och utsatta därför blir det extra mottagliga när någon visar att de behövs samt ett engagemang för att de ska få det bättre. Gruppen av maoister blir därför en stark grupp där vissa vill ha makt och andra en bättre tillvaro och det är just detta som, enligt Kanbur, behövs för att konflikt ska utbryta. Det behövs en stark gruppkänsla, skillnader – upplevda såväl som faktiska – mellan grupperna, men även en stor planering och mycket resurser. Konflikter är sällan oplanerade och kräver en bra styrning tillsammans med stödet från den stora massan.⁴⁷

Detta har maoisterna helt klart lyckats med och en stor anledning till detta, tror jag, är att de lyckats rekrytera de mest utsatta människorna i samhället och tillsammans med dem skapat en stark gruppidentitet. Maoisterna har varit aktiva i Indien sedan slutet av 1960-talet men har under senare tid växt sig allt starkare. Det var först 2004 som det politiska partiet *The Communist Party of India* såsom det ser ut idag bildades.⁴⁸ De växer sig också allt starkare och jag kopplar det till de ekonomiska skillnader som uppkommit i och med Indiens stora ekonomiska tillväxt sedan dess ekonomiska reformer under 1980-talet. Denna ekonomiska tillväxt har inte nått de fattiga människorna på landsbygden och de styrande i huvudstaden New Delhi fortsätter besluta om jordbruksreformer som missgynnar de fattigaste.⁴⁹ De fattiga i de delar av Indien där Maoisterna är som starkast, de nordöstra delarna, är ett annars väldigt mineralrikt med flertalet större gruvor och för jordbruk bördiga områden men de pengar som görs här för export är inget som kommer tillbaka till de fattiga. Detta skapar självklart en frustration hos de fattiga men kanske också en desperation, en desperation som då maoisterna tagit tillvara på.

Jag har i detta avsnitt kunnat visa hur de grupprelaterade skillnaderna varit en påverkansfaktor i konflikter i Indien och hur starkt de har påverkat eskaleringen till konflikt. Jag har även kunnat påvisa hur dessa eskaleringar inte hade varit möjliga utan en stark gruppsammanhållning som gjort mobiliserarna möjliga. Nu när jag går vidare till nästa kapitel kommer vi se exempel där den starka gruppsammanhållningen inte funnits på samma sätt eller har använts annorlunda.

⁴⁶ www.dn.se, 2010-05-29. Forsström, A., *Maoister hot mot Indiens växande ekonomi*. (2010-06-21)

⁴⁷ Steward 2008, sid.289

⁴⁸ Uppsala Conflict Database Program (UCDP), sökord: CPI-M, The Communist Party of India – Maoist (2010-04-21)

⁴⁹ www.dn.se, 2010-05-29. Forsström, A., *Maoister hot mot Indiens växande ekonomi*. (2010-06-21)

4.2 Grupprelaterade skillnader och negativ fred

Vi har sett de ekonomiska skillnaderna i Indien och vi har sett hur de, tillsammans med starka gruppsammanhållningar har skapat konflikt i landet. Konflikt mellan de rurala och urbana områdena eller mellan fattiga och rika i städerna har dock aldrig uppkommit i Indien trots de stora ekonomiska skillnaderna och detta skulle bland annat kunna förklaras genom de förutsättningar om stark grupptillhörighet som Kanbur och Steward menar krävs för inomstatliga konflikter. Detta är de scenario jag kommer att diskutera vidare i detta kapitel, när förutsättningar för konflikt nästan finns.

Kanbur och Steward menar alltså att grupptillhörigheten och identifieringen med en grupp, såsom etnisk tillhörighet, religion eller språk, är avgörande för att mobilisering ens ska kunna komma att ske som ett första steg. I fallet med stora ekonomiska skillnader mellan urbana och rurala områden finns inte dessa starka band mellan grupperna men troligen hade förutsättningarna varit annorlunda om exempelvis hinduerna varit de rika i städerna och muslimerna de fattiga i de rurala områdena. Människorna hade då på ett djupare plan, genom sin identitet, känt sig diskriminerade och hade lättare kunnat gå samman i en motaktion.

Även Esteban och Ray (1994) bland många andra menar att i de fall där två lika stora etniska grupper lever tillsammans i ett område är risken för konflikt som högst.⁵⁰ De har sett att där två etniska starka grupper lever sida vid sida skapas polarisering och med anledning av dess storlek finns både ekonomiska resurser och kunskap för att starta en konflikt om någon av grupperna känner sig marginaliserade. Uppdelningen som skapas genom polarisering skapar spänningar mellan grupperna som växer sig som starkast när endast två grupper står mot varandra och det är det flertalet forskare menar är det mest riskabla tillståndet i avseende av risk för konflikt.

I artikeln ”*Polarization, Horizontal Inequalities and Civil Conflict*” tar Gudrun Østby, doktorand vid statsvetenskapliga institutionen, Oslo Universitet, upp en intressant distinktion mellan polarisering och vad hon kallar ”fractionalization”⁵¹. Hon gör därmed åtskillnad mellan länder med flertalet etniska grupper och områden med endast ett fåtal etniska grupper. Det förstnämnda är högre desto fler etniska grupper det finns och polariseringen ökar när antalet etniska grupper minskar och är som högst när det är endast två etniska grupper i området. Det är då, när endast två etniska, lika stora grupper står mot varandra som risken för konflikt är som störst.⁵²

Denna etniska uppdelning finns inte mellan städernas rika och landsbygdens fattiga i Indien och därför – om vi nu ska tro forskarnas teorier kring

⁵⁰ Esteban et. al. 1994, sid.821

⁵¹ Se även: Montalvo, José G. & Marta Reynal-Querol, 2005. ‘Ethnic Diversity and Economic Development’, *Journal of Development Economics* 76(2): 293–323; Montalvo, José G. & Marta Reynal-Querol, 2005. ‘Ethnic Polarization, Potential Conflict and Civil Wars’, *American Economic Review* 95(3): 796–816.

⁵² Østby 2008, sid. 147

grupptillhörighet, ekonomiska skillnader och risken för konflikt – har det inte brutit ut någon konflikt mellan fattiga och rika och Indien har kunnat klara sig från större inbördeskrig. Men hade så varit fallet, att de fattiga och de rika i Indien varit uppdelade i två etniska grupper hade risken för ett inbördeskrig varit mycket större. Istället är Indiens befolkning indelad i många fler olika grupper av stammar, språk, religion och etniciteter och enligt teoretikerna minskar då risken för större konflikter och inbördeskrig.

Steward tar också upp det faktum att frånvaro av kulturell acceptans mellan grupper kan trigga konflikter. Professor Ashutosh Varshney har gett ut en bok, *Ethnic Conflict and Civic War – Hindus and Muslims in India*, där han studerat och analyserat relationen mellan hinduer och muslimer i Indien. Han menar där att anledningen till att de kunnat leva tillsammans relativt fredligt, vilket de trots allt har gjort, beror just på detta som även Steward tar upp om kulturell acceptans. Varshney (2002) menar att de relativt goda relationer som råder mellan muslimer och hinduer i Indien grundar sig i vad han benämner ”associational forms of engagement”⁵³ mellan de två grupperna. Han menar alltså att grupper som har så mycket annat gemensamt - socialt, kulturellt, ekonomiskt eller organisatorisk - i samhället inte ser någon anledning till konflikt. Det som oftast händer mellan segregerade grupper är att rykten startas och irritationen eskalerar på det sättet, när människor interagerar minimeras denna risk avsevärt.⁵⁴ Hinduer och muslimer har under mycket lång tid levt sida vid sida i ett integrerat samhälle som kan ses som orsak till detta. Samtidigt upplever många muslimer en marginalisering och politisk exkludering som på vissa håll kommit att leda till konflikt, vilket vi sett ovan.⁵⁵ Men dock inte i alla fall. Till största del lever muslimer och hinduer sida vid sida utan några incidenter.

Som bakgrund till detta ligger att Mahatma Gandhi framhöll redan på 1920-talet, långt innan Indiens självständighet från Storbritannien att landet måste enas innan till ett land och ett folk – indier – innan det skulle släppas från det brittiska styret. Han menade att inte utan en civil sammanslutning av Indien skulle landet kunna komma att enas på ett fredligt sätt, vilket var Gandhis största mål.⁵⁶ Det arbete som Gandhi då gjorde verkar leva kvar i själen hos människor i Indien än idag och har minskat risken för konflikt med anledning av rivalitet mellan hinduer och muslimer. Detta kan relateras till Stewards teori om kulturell acceptans mellan de olika grupperna som främst diskuterades av Arnim Langer och Graham K. Brown. De menar att när staten missgynnar viss grupp med anledning av dess kultur – språkbarriärer, utbildning på sitt modersmål, friheten att kunna uttryck för sin kultur – ökar risken för konflikt och dessa orsaker ligger ofta till grund för konflikter idag, menar de. Detta är också en problematik som återfinns på många håll bland Indiens hinduer och muslimer och skulle kunna orsaka konflikt men

⁵³ Det är svårt att göra en exakt översättning till svenska men innebörden är att det finns en ömsesidig förbindelse mellan grupperna.

⁵⁴ Varshney 2002, sid. 281; Kanbur 2007, sid.7

⁵⁵ Uppsala Conflict Database Program (UCDP), sökord: Islamic State (2010-04-21)

⁵⁶ Varshney 2002, sid. 17

som inte har gjort det och då troligen till viss del med anledning av Gandhis tidiga arbete.

Vidare menar Steward att vissa horisontella skillnader kan vara mycket långvariga. Så är också fallet i Indien. De strukturella skillnader som kan ses har att göra med människors religion, etnicitet, språk eller kast och dessa är alla så djupt rotade i samhällsstrukturen idag att människor inte längre reflekterar över dem i dagsläget. Detta menar Steward kan försvåra möjligheten att utjämna och det krävs ofta förändring i policy för att ge dessa människor en chans. De jag tänker på i Indien är de lägre kasterna som idag inte har stora möjligheter i landet. Detta håller på att uppluckras något och jag tror att om dessa människor inte ges chansen till ett annat liv finns stor risk för uppror. Att det inte redan inträffat, tror jag beror på att dessa lägre kaster helt enkelt inte har den möjligheten. Varken ekonomiskt, politisk eller social. Som tagit upp innan krävs det ett starkt ledarskap för att kunna styra ett krig och eftersom alla människor i denna grupp har det lika dåligt finns det ingen chans att göra uppror heller.

5 Resultat och slutsatser

Världens konflikter har kommit att förändras de senaste tjugo åren. Från att tidigare ha handlat om politiska frågor såsom territoriella gränser i mellanstatliga konflikter har det idag övergått till att handla om inomstatliga konflikter mellan framförallt etniska och religiösa grupper. I och med detta har orsakerna till konflikternas uppkomst också kommit att förändras och det är dessa jag i denna uppsats har studerat.

Hinduer och muslimer har under mycket lång tid levt sida vid sida i Indien och trots att Indien, i och med självständigheten år 1947, var avsedd till hinduernas land och Pakistan till muslimernas land, blev många muslimer kvar inom Indiens gränser. Hinduerna och muslimerna har på många håll levt sida vid sida under fredliga förhållanden men det finns, som vi sett ovan, också exempel där konflikter utbrutit mellan de två. Muslimerna som varit inblandade i dessa konflikter har känt sig diskriminerade av hinduerna som också dominerar i politiken. Muslimerna är, gentemot hinduerna, underrepresenterade i politiken, de har större andel analfabeter och få i de högre utbildningsnivåerna och många försörjer sig fortfarande på jordbruket.

De beväpnade konflikter som brutit ut mellan hinduer och muslimer har dock ofta varit med direkt religiösa förtecken. Såsom exemplet som tagits upp innan där hindiska ledare beslutade att riva en moské och istället bygga ett tempel på samma plats. Vi kunde där se hur gruppen av muslimer snabbt fann sin starka gruppidentitet och gick till attack mot hinduerna. Även maoisterna känner en stark marginalisering av den indiska regeringen och även deras starka gruppkänsla har lett dem till beväpnad konflikt mot den indiska regeringen. De fattiga jordbrukarna som rekryteras av maoisterna lever under svåra förhållanden och för vissa är säkert inträdet i rebellgruppen den enda utvägen för att få ett arbete. Vissa kan också se inträdet som en möjlighet att ändra förutsättningarna för dem själva till det bättre i det långa loppet om det sker en politik förändring då de sett att den politik som förs idag inte har kommit att gynna dem utan istället gjort många andra rika. Genom detta kan vi se att de grupprelaterade skillnaderna till stor del, för att inte säga till fullo, är orsaken till konflikten mellan hinduer och muslimer samt maoisternas konflikt mot den indiska regeringen för utan dessa starka grupptillhörigheter hade med största sannolikhet ingen konflikt utbrutit.

Detta är främst exemplet av de rika och fattiga i städerna ett bra exempel på. Trots de stora skillnaderna som finns uppkommer inga konflikter och detta för att den starka grupptillhörigheten som finns mellan människor av samma religiösa grupp inte finns mellan landsbygd och stad i Indien men troligen hade det kunnat se annorlunda ut om hinduerna varit de rika i städerna och muslimerna de fattiga på landsbygden. Vi kan alltså förklara vikten av både stark grupptillhörighet och skillnader i orsaken till konflikt genom att se till exempel där konflikt inte brutit

ut. Även hinduer och muslimer lever till stor del sida vid sida under fredliga former trots deras olika trosuppfattningar. Här menar jag att Gandhis arbete har haft en stor inverkan på människor tankar kring grupptillhörighet. Han arbetade redan på 1920-talet att indierna skulle förenas till ett folk för att de i framtiden skulle fredligt kunna leva tillsammans. Detta tror jag lever kvar i många människors värderingar än idag och människorna ser inte på den andra religiösa gruppen som ”de andra” i tillräckligt stor utsträckning.

Resultatet av min studie visar alltså att i de två analyserade fallen verkar de grupprelaterade skillnaderna vara av stor vikt i orsaken till att konflikt brutit. I båda fallen av beväpnade konflikter ser jag en anledning till detta i de många faktorer som gör att de två minoriteterna inte har samma förutsättningar som den styrande gruppen och därmed känner sig marginaliserade. I konflikten mellan hinduer och muslimer visar det sig genom att muslimerna inte ges samma förutsättningar som hinduerna. Maoisterna känner på ett liknade sätt. Även de upplever en stor marginalisering och utanförskap och i deras fall från den indiska regeringen som de anser inte ger alla i samhället samma förutsättningar. Men det är i dessa två fall som konflikt har uppkommit. I de mindre muslimtåta områdena av Indien lever trots allt hinduer och muslimer under fredliga förhållanden och detta, som jag ser det, med anledning av att grupptillhörigheten i dessa samhällen inte är lika stora. Detsamma gäller också att det inte brutit ut någon konflikt mellan de fattigaste på landbygden och de rika i staden, det finns helt inte tillräckligt starka grupp känslor för att detta ska vara möjligt. Vi kan alltså se att för att konflikter mellan grupper ska uppkomma erfordras både en stark grupp känsla och en upplevd grupprelaterad skillnad i samhället.

6 Referenser

- Acharyya, Rajat 2006, *Trade Liberalization, Poverty, and Income Inequalities in India*, India Resident Mission; Policy Brief Series. Asian Development Bank, New Delhi.
- Collier, Paul, 2008. *The Bottom Billion: Why the Poorest Countries are Failing and What Can be Done About It*, Oxford University Press, New York.
- Dagens nyheter, nätupplaga. www.dn.se, publicerad: 2010-05-29. Forsström, A., *Maoister hot mot Indiens växande ekonomi*. (2010-06-21)
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Wängnerud, Lena, 2009. *Metodpraktikan: Konsten att Studera Samhälle, Individ och Marknad*, Norstedts Juridik, Vällingby.
- Galtung, Johan, 1969. *Violence, Peace and Peace Research*, Journal of Peace Research, vol.6, issue.3, pp.167-191.
- Grusky, David B., Kanbur, Ravi (ed.), 2006. *Poverty and Inequality*, Stanford University Press, California.
- Gurr, Ted Robert, 2000. *Peoples and States – Minorities at Risk in the New Century*, US Institute of Peace Press, Washington.
- Hampson, Osler Fen; Malone, David M. (ed.), 2002. *From Reaction to Conflict Prevention*, Lynne Rienner Publishers, Boulder.
- Human Development Report*, 2009. United Nation Development Program UNDP, New York
- Kanbur, Ravi, 2007. *Poverty, Inequality and Conflict*, Department of Applied Economics and Management, Cornell University, New York.
- Kanbur, Ravi, Hemsida. <http://www.kanbur.aem.cornell.edu/>, Presentation. (2010-06-20)
- Klasen, Stephan, 2009. *Inequalities in Emerging Countries: Trends, Interpretations, and Implications for Development and Poverty Reduction*, Intereconomics, vol.44, issue 6, pp.360-364
- Nationalencyklopedin, sökord: *India*, 2010-05-03. www.ne.se
- Steward, Frances (ed.), 2008. *Horizontal Inequalities – Understanding Group Violence in Multiethnic Societies*, Palgrave Macmillan, Chippenham och Eastbourne, Storbritannien.
- Steward, Frances, *Horizontal Inequalities as a Source of Conflict*, i Hampson, Fen Osler och Malone, David M. (ed.), 2002. *From Reaction to Conflict Prevention – Opportunities for the UN System*, Lynne Rienner Publishers, London, Storbritannien.
- Teorell, Jan och Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara – Samhällsvetenskaplig Metod*, Liber AB, Malmö.

- Uppsala Conflict Database Program (UCDP), sökord: India, sökord: CPI-M, The Communist Party of India – Maoist, 2010-04-21.
<http://www.pcr.uu.se/gpdatabase/search.php>
- van der Veer, Peter, 1994. *Religious Nationalism – Hindus and Muslims in India*, University of California Press, London.
- Varshney, Ashutosh, 2002. *Ethnic Conflict and Civic Life – Hindus and Muslims in India*, Yale University Press, New Haven.
- Østby, Gudrun, 2008. *Polarization, Horizontal Inequalities and Violent Civil Conflict*, *Journal of Peace Research*, vol. 45, pp.143